

[Lasse Budtz]

må forbavse. Jeg minder statsministeren om, at der i communicateet udtrykkeligt står, at SDI-programmet er i NATOs interesse, og at det er i NATOs interesse, at det gennemføres. Jeg gad nok vide, hvad der har stået i communicateet, hvis dansk indflydelse virkelig har gjort sig gældende, og jeg må også spørge efter at have lyttet til statsministerens redegørelse, om ministeren og ministerens embedsmænd overhovedet ikke har forsøgt at analysere konsekvenserne af SDI-programmets gennemførelse. Har man slet ikke forstået, at SDI-programmet i sig selv er en oprustning? Har man slet ikke forstået, at SDI-programmet – SDI-programmerne, for der er tale om en 2-sidet udvikling, om end den ene part ikke er så langt fremme som den anden – bremser en nedrustning på en række andre områder, hvor vi i høj grad trænger til at der sker noget, og har statsministeren og hans ministerkolleger overhovedet ikke tænkt på, at det har betydning, at der er nogle lande, der siger fra, at der er nogle lande, som ikke kan affinde sig med, at skruen blot får en ny omgang nu og da? Og det er netop dér, spørgsmålet om troværdigheden kommer ind i billedet. Jeg må minde statsministeren om, at socialdemokratiet på ingen måde står alene med sine synspunkter. På et partiledermøde i Socialistisk Internationale for nylig kom en næsten entydig kritik af SDI-projekterne til udtryk. Der kunne være lidt forskel på motiveringerne, og der kunne være lidt forskel i styrke, men det fælles grundlag var der ikke tvivl om. Jeg må også minde statsministeren om, at en række af hans kolleger fra de store vestlige industrilande forleden var forsamlet til et topmøde, og dér lykkedes det jo ikke at fremkalde den store opbakning bag det amerikanske projekt, som den amerikanske præsident havde ønsket.

Der burde derfor efter vores mening heller ikke have været tvivl om den danske regerings holdning og da især ikke, da det danske parlaments flertal så klart og tydeligt havde givet udtryk for sin holdning. Vores – om jeg så må sige – forrige dagsorden fortalte ganske tydeligt om flertallets holdning, og det havde unægtelig været rimeligt, om man havde respekteret demokratiets spilleregler og havde ladet forsvarsministeren rette sig derefter. Da han skrev under, skulle han have tænkt på, at der i communicateet stod, at

SDI var i NATO-landenes interesse. Folketinget vedtog det modsatte.

NATO er en sammenslutning af demokratiske lande, og vi samarbejder netop for at beskytte demokratiet og derfor også det enkelte lands og det enkelte partis ret til egen holdning. Socialdemokratiet er ikke i tvivl om, hvor Danmarks placering bør være. Vi bør være med i NATO, vi bør være et medlemsland, men vi frygter, at SDI-planerne kan føre til en afkobling mellem USA og Vesteuropa, og det mener vi af både militære og politiske grunde. I øvrigt er det nok af hensyn til tidligere erfaringer rimeligt at gøre opmærksom på, at det naturligvis er en enig socialdemokratisk gruppe, der står bag disse synspunkter.

Den 15. april i år skrev pseudonymet Monitor i Berlingske Tidende – noget overraskende, må jeg indrømme – at programmer som SDI har en tendens til at blive realiteter, der ikke kan forhandles bort, eftersom de økonomiske og politiske interesser, der er blevet skabt omkring programmerne, sikrer deres gennemførelse. Her er vi helt enige. Men hvad der er mere interessant, er, at det er en lang række ledende økonomer i USA også, og de har ifølge Washington Post udtalt, at der ligger en fare i, at sådanne programmer lanceres på grundlag af økonomiske og regionalpolitiske interesser, når det ikke er blevet bevist, at det er umagen værd af sikkerhedsmæssige årsager. Man har jo allerede udliciteret en meget lang række opgaver i forbindelse med SDI-programmet til en række af USAs største firmaer. Der er med andre ord en fare for, at SDI bliver en slags storøkonomisk eller kapitalistisk malkeko, hvor de økonomiske muligheder er større end de sikkerhedsmæssige hensyn. Men det kan og bør ikke være den måde, man behandler så vigtige nedrustnings- og afspændingsmæssige spørgsmål på.

Nej, vi stiller os i de socialdemokratiske og demokratisk-socialistiske partier unægtelig mere forstående over for, hvad der er blevet kaldt en europæisk udforskning af stjernefredens muligheder fremfor stjernekrigens farer. Derfor lyttede vi også med interesse til den franske præsidents forslag om en fælles europæisk teknologisk udforskning i rummet, et forslag, som også blev fremført på det socialdemokratiske partiledermøde for nylig.